

ώραία αυτή τριάδα. Κι' έτσι ή μόνη, ίσως, χαρά του πολυβασανισμένου συγγραφέως — ή αγάπη του γι' αυτά τα κορίτσια — έγινε αιτία σκανδάλου, χάρις στην κακογλωσσία του κόσμου.

Μιά μέρα κάποια έφημερίδα έγραψε μερικους πειρακτικούς ύπαινωμούς, που έκαναν τον Γκόλντσμυλ να γίνη έξω φρενών, γιατί ο εφερέθιστος συγγραφέως νόμιζε ότι μ' αυτούς θιγόταν ή υπόληψης της Μαίρης.

Ο Γκόλντσμυλ ήθελε άμεσα στα γραφεία της έφημερίδος, βρήκε τον διευθυντή της, τον Έβανς, τον έβρισε και τον χτύπησε με τό ματσούνι του. Ο Έβανς, με τη γερή καρδιά του, του ανταπέδωσε τὰ χτυπήματα, κι' όταν οι υπάλληλοι των γραφείων κατώρθωσαν να τους χωρίσουν, ο Γκόλντσμυλ βγήκε έξω με τό πρόσωπο προσημένο και καταματωμένο κι' αναγκάστηκε να πάρη ένα άμυδι για να κρύψη τὰ χάλια του και να μπειρή στο σπίτι του.

Η υπόθεσις δέν τελείωσε ως έχει, γιατί την άλλη μέρα όλες ή έφημερίδες έγραψαν τίθωνικά σχόλια εναντίον του εφιασμένου ποιητού, και στο τέλος ο Γκόλντσμυλ αναγκάστηκε να άποζημιώση τον Έβανς και να του πληρώση πενήντα λίρες, για ψυχική δόνη.

Η δυο αδελφές, που χωρίς να θέλουν είχαν γίνει αιτίες του σκανδάλου, πενήσαν με την καρδιά τους, όταν ύστερα από λίγα χρόνια πέθανε ο προστάτης τους. Ζήτησαν μάλιστα ν' άνοιχθή τό φέρετρό του Γκόλντσμυλ για να τον ιδούν άκόμα μία φορά και να κόψουν μία μπουκλα των μαλλιών του, ως ένθύμιο του μεγάλου φίλου του.

Όραία γυναίκα, που άφησε εποχή, ήταν και ή λαοδή Άννα Χόρτον, της οποίας τό πορτραίτο ζωγράφησε ο Ρένολτς. Λένε για τη νεαρή αυτή χήρα, ότι είχε τόσο έκλεοντικό βλέμμα, ώστε μάγευε με τη γλάνη των ματιών της όλους τους γυναικίους. Η μόρια την είχε προικίσει με πολλά χαρακτηριστικά και μεταξύ άλλων φαίνεται πως χόρευε με θεία χάρη και είχε υπέροχη φωνή.

Ήταν όμως τρομερά κοкетά. Καθώς λένε, είχε κληρονομήσει από τον πατέρα της, τον συνταγματάροχ Σ. Λούτσελ — ο οποίος δέν έχασε καλής φήμης — την τέχνη να στήνη παγίδες στους άρεστές θηαυστές της. Έτσι κατορθωσε κι' έμπλέξε στα δίχτυα της τον νεαρό δούκα του Κομπερλανδ, τον μικρότερο αδελφό του Βασιλέως Γεωργίου Γ'.

Τόσο την αγάπησε ο πρίγκιπς αυτός, ώστε δέν δίτασε να την παντρευθή. Όπως ήταν έπιόμενο, έγινε τρομερό σκάνδαλο στην Αγγλή. Η έπιτηδεία όμως και ώραία αυτή γυναίκα κατορθωσε ώστε ο γάμος της να γίνη σύμφωνα με τους κανόνες της εκκλησίας, κι' ως ότου πέθανε, ο καμιάς της ώραίας Άννας ήταν πού δέν κατώρθωσε ν' αναγνωρισθή από την Αγγλή ως μέλος της Βασιλικής Οικογενείας.

ΠΟΙΗΜΑ ΣΤΟ ΠΕΖΟ

ΤΟ ΜΟΙΡΑΣΜΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

(Του Σύλλεφ)

— Πάρτε και μοιράστε τον κόσμο, είτε μιά μέρα ο Θεός από τό ύψος του θρόνου του, στους ανθρώπους. Θάνα διζός σας γι' πάντα. Σας τόν χαρίζω, μονάχα προσέξτε να τόν μοιράσετε σάν αδέρφια.

Μόλις άκουσαν τὰ λόγια αυτά οι άνθρωποι, τρέσανε όλοι μ' όρμη, νεύει και γέροι, να πάρουν τον κόσμο.

Ο γεωργός πήρε για τόν εαυτό του τὰ καλύτερα χωράφια, ο ευγενής τους άπεράντους κάμπους, τὰ βοσκοτόπια και τὰ δάση, μέσω στα όποια θά μπορούσε να κινήγη, ο έμπορος όσα μπορούσαν να πωλήσει για τὰ μαγαζιά του, ο ήγοώσιμος τὰ καλύτερα κρουσιά, ο ναυτικός τή θάλασσα, κι' ο βασιληάς έβλεψε όλους τους δρόμους κι' όλα τὰ γεφύρια κι' ειπε: «Τὰ διόδια είνε δικά μου.

Η μοιρασιά είχε γίνει ήδη, όταν παρουσιάστηκε κι' ο ποιητής. Άλλοίμονο όμως! Δέν είχε άπομείνει πεία τίποτε γι' αυτόν. «Όλα, έμψυχα και άψυχα, είχαν τόν κύριό τους.

— Δυστυχία μου! Τό πιό άγαπημένο παιδί σου τό λησιμόνησες;... είνε γονατίζοντας μπροστά στο θρόνο του Θεού.

— Τί φταίω εγώ, αν εσύ έχασες την ώρα σου χαζωνοντας στη χώρα του όνειρου κι' ήρθες στη μοιρασία τόσο άργά; άποζήθησε ο Θεός.

— Άλήθεια, ήμουν στη χώρα του όνειρου, μα βρισκόμουνά τόσο κοντά σου. Άκουγα την ούράνια άρμονία και έθαύμαζα τό πρόσωπό σου, Συγχώρησε τό πνεύμα μου, που θαμπομένο άπ' τή λάμψη σου, χωρίστηκε άπ' τή γη και μ' έκαμε να χάσω τό μεριδίό μου.

— Ίσως νάχης δίκιο, άποζήθησε ο Θεός. Μα τί μπορώ να κάμω; Δέν έχω τίποτα να σου δώσω. Τὰ δάση, οι άγροί, ή πολιτείες δέν είνε πεία δικά μου. Θέλεις να μοιραστής τόν ουρανό μαζί μου; Έλα να τόν κατοικήσης. Θά είνε πάντα άνοιχτός για σένα...

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

Η ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΕΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Πώς έργαζόντουσαν ο Ζεράρ ντε Νερβάλ, ο Βιλλιέ ντε Λιλ Άδαμ, ο Όφφμαν, ο Βίκτωρ Ούγκω. Τε χάος των σημειωμάτων του Νερβάλ. Η κώτεφυλλάκις του Ούγκω κτλ. κτλ.

Και άλλοτε έγράψαμε για τις ιδιοτροπίες και τις συνήθειες των μεγάλων συγγραφέων. Ίδου σήμερα μερικές άκόμα λεπτομέρειες και άνεκτότα άπ' τή ζωή τους:

Ο Ζεράρ ντε Νερβάλ, όπου κι' αν βρισκόταν, έσημείωνε τις σκέψεις του και τις έμπνεύσεις του επάνω σε κομματάκια χαρτί, τὰ όποια έβάζε κατόπι μέσα στις τσέπες. Από τό χάος αυτό των σημειώσεων έτρεπε να βγάξη κάθε τόσο καμιά σελίδα για συγκερασία σε διάφορα περιόδια κι' έφημερίδες. Όταν δ' άπεφάσιζε να κάμη αυτή τη δουλειά, έτρεπε να καταγράψη με τις τσέπες φουσκωμένες σε κανένα γραφείο έφημερίδος ή και σε κανένα καφενείο.

Τότε έτρεπε να βλεπε κανείς τον καλό Ζεράρ, γράφει ή κυρία Μπαριν στο βιβλίο της «Νευρώζες». Έβγαζε από τις τσέπες του τις κουρελιασμένες σημειώσεις του, ένα καλαμαράκι με μελάνι, πέννες και μεγάλα κομμάτια άσπρο χαρτί, πάνω στο όποιο άρχιζε να γράφει καθαρά. Έπειδή δέ τὰ γραμμάτια του μοιλιβιού ξεθωρίαζαν πάνω στα χαρτάκια κι' επειδή άκόμα ο Νερβάλ ήταν άρκετά μωβός, χρησιμοποιούσε συχνά καρό, για να ταξινόμησι τά ξεκαθαριστά τό χάος των σημειώσεων του. Όταν ερχόταν κανείς γνωστός του και τόν διεκοπτε, ο ιδιότροπος συγγραφέως, χωρίς πολλά λόγια, σηκώνοταν, παράγωνε όπως — όπως τὰ πράγματά του μέσα στις τσέπες του κι' έφευγε ζητώντας να βρη άλλου καταφύγιο. Ύστερα από άρκετές περιλήψεις, αναδημήσει και μονιτροφούματι, τό άσπρο του τέλος ήταν έτοιμο και τό παρέδιδε στο τυπογραφείο.

Πολύ παράξενος επίσης και ιδιόρρυθμος στον τρόπο της δουλειάς του ήταν κι' ο Βιλλιέ ντε Λιλ Άδαμ, ο συγγραφέως των «Σηληνια Ιστοριών». Ο Άδαμ δέν γυρίζε ποτέ στο σπίτι του να κοιμηθή πριν από την αυγή και βέβαια δέν ξιπνοόσε πριν από τό μεσημέρι. Έπαινε τότε ένα φλυτζάνι ζουμί και χωρίς να σηκωθή από τό κρεβάτι του, άρχιζε να γράφη άκουσμαμένως σε πολλά μαζιάρια. Έγραφε πάντα με μοιλιβι όως τις έξ το βράδυ, όποτε σηκώνοταν, κατέβαινε κάτω στον κήπο, πηδούσε λίγο, έτρωγε κάτι και ξανάρχιζε σε μισή ώρα τη δουλειά ως τις έννεα. Την ώρα εκείνη τὰ πετούσε όλα κι' έβγαυε έξω να περάση τη νύχτα του στα διάφορα καπηλεία της Μονμάρτρης.

Ο Όφφμαν είχε κι' αυτός τις παραξενιές του, ήταν κι' αυτός άτακτος κι' άγατούσε πολύ τό κρασί. Αισθανόταν όμως υπερφάνεια για τις παραξενιές του αυτές, ή μάλλον δέν τις παραδεχόταν για έλαττωματά του, αλλά για τή δουλειά και μεθόδους που έποιοθουν την έπινευσι.

Από την αντίληψη αυτή ξεκινώντας ο Όφφμαν, είχε κατατίσει μάλιστα και κατάλογο των διεγεργικών που ταιριάζουν στο διάφορα είδη της καλύτερης δημογραφίας. «Σε όσους άσχοια με την εκκλησιαστική μουσική, έλεγε, συνιστώ τὰ παλιά κρουσιά της Βουργουνδίας, σε κείνους που γράφουν για την όπερα, τή σαπάρια, κι' όσοι επιδιόδονται σε ρομαντικές συνθέσεις, σάν τόν «Δόν Ζουάν», πρέπει να πίνουν κανένα ποτηράκι πόντς κλπ.»

Πρότυπον εργατικό και τακτικό συγγραφέως ήταν ο Βίκτωρ Ούγκω. Όταν βρέθηκε υποχρεωμένος να παραδώση όσο τό δυνατόν πιο σύντομα τὰ χειρόγραφα της «Παναγίας των Παρισίων», ιδού τί έκαμε: Αγόρασε ένα μικροκάκι μελάνι και μια έξοτερηκή μάλλινη σταχτιά φανέλλα, πολν ζεστή, ή όποια του έφτανε ως τό λαμύ. Συγχρόνως εκλείδωσε όλα τ' άλλα ρούχα του και παρέδωσε τό κλειδί σε μιά αυστηρή οικόνομό του, με την έντολή να μην του τό έπιστρέψη, αν δέν ειδοποιή από τόν εκδότη, ότι ελήφθησαν όλα τὰ χειρόγραφα της «Παναγίας των Παρισίων». Έτσι θά του ήταν άδύνατο να βγη έξω, άφου δέν θά είχε τί να φορέση. Από την ήμερα εκείνη στρώθηκε στο γραφείο και δέν άφανε το γραφείο του παρά μονάχα για να φάη και να κοιμηθή.

Στην άρχή ή κατάσταση αυτή τόν στενοχωρούσε τρομερά, αλλά ό-ταν τελείωσε τό πρώτο κεφάλαιο, ή στενοχώρια του έφηνε και άρροια. Ήταν Δεκέμβριος πεία στο έργο. Ήταν Δεκέμβριος πεία κι' εργαζόταν με τὰ παράθυρα του γραφείου του μισκονηχτά, κι' όμως δέν αισθανόταν ούτε κρύο, ούτε κούρασι. Στις 14 Ιανουαρίου έγραψε και τό τελευταίο χειρόγραφο του έργου του και συγχρόνως τό μελάνι — πού είχε άγοράσει άπ' την άρχή — έπληρε τέλος. Η τελευταία λέξις δηλαδή της «Παναγίας των Παρισίων» έγράφη με την τελευταία σταγόνα του μελανιού.